

Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ : *ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ – ΔΙΑΣΚΕΥΗ*
ΤΡΙΟΡΟΦΟΥ ΕΚΛΕΚΤΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΣΕ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : κος Γεωργιάννης Βασίλειος

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ :
ΒΑΒΑΤΣΙΚΟΣ ΣΕΡΑΦΕΙΜ
ΒΑΣΣΑΛΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ
ΚΑΤΣΙΚΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Αθήνα 2005

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Πρόλογος

2. Περιγραφή Πτυχιακής Εργασίας

3. Εκλεκτικισμός

3.1 Σύντομη Αναφορά στην Αρχιτεκτονική του 19^{ου} αιώνα

3.2 Μετάβαση από τον Κλασικισμό στον Ιστορισμό

3.3 Ο Εκλεκτικισμός στην Ευρώπη

3.4 Η Αρχιτεκτονική της Αμερικής στα τέλη του 19^{ου} αιώνα

3.5 Ο Εκλεκτικισμός στην Ελλάδα

3.6 Οι τρεις τάσεις του Εκλεκτικισμού στην Ελλάδα

4. Τεχνική Έκθεση

4.1 Τεχνική Περιγραφή Κτιρίου

4.2 Όροι Δόμησης

4.3 Περιγραφή Εργασιών

4.4 Γενικοί Όροι

5. Βιβλιογραφία

6. Επίλογος

1. ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η πτυχιακή αυτή εργασία εκπονείται από τους σπουδαστές: Βαβάτσικο Σεραφείμ, Βασσάλο Αντώνιο και Κατσίκα Θεόδωρο με υπεύθυνο καθηγητή τον κο Γεωργιάννη Βασίλειο.

Στόχος της είναι θεωρητική αρχιτεκτονική μελέτη-διασκευή δίοροφου διατηρητέου εκλεκτικιστικού κτιρίου επί της οδού Ίμβρου 24 στην Κυψέλη, σε κατάσταση τράπεζας.

Περιέχει τα πλήρη σχέδια των μετατροπών, αναλυτική περιγραφή των οικοδομικών εργασιών και παρουσιάζει την εποχή του εκλεκτικισμού.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στο διόροφο εκλεκτικιστικό κτίριο επί της οδού Ίμβρου 24 στην Κυψέλη, το οποίο έχει κριθεί διατηρητέο, πρόκειται να μετασκευαστεί ώστε να γίνει ένα σύγχρονο κτίριο όπου θα φιλοξενηθεί κατάστημα τράπεζας με συνολικό εμβαδόν ανά όροφο 180μ² περίπου.

Στο αναφερθέν κτίριο, πρόκειται να διατηρηθεί μόνο η μπροστινή όψη του αφού είναι σε συνεχές σύστημα και μόνο αυτή είναι η διακοσμημένη. Πάνω από το διατηρητέο θα γίνει προσθήκη ενός ορόφου για τις ανάγκες της τράπεζας.

Στόχος αυτής της εργασίας είναι τα σχέδια των μετατροπών και όχι ο στατικός υπολογισμός του κτιρίου. Για αυτόν το λόγο δεν παραδίδεται στατική μελέτη, σχέδια ξυλοτύπου, σχέδια στήριξης του υπάρχοντος κελύφους καθώς και Η/Μ μελέτη. Αντίθετα γίνεται αρχιτεκτονική μελέτη με τα σχέδια των μετατροπών ούτως ώστε να γίνει σωστή διαρρύθμιση του χώρου για χρήση τράπεζας. Το ισόγειο θα διαμορφωθεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε να γίνονται ομαλά και σε ενιαίο χώρο οι συναλλαγές των πελατών με τους υπαλλήλους της τράπεζας, ενώ στον Α' και Β' όροφο θα γίνουν αποκλειστικά χώροι γραφείων και αίθουσες συνεδριάσεων για τους εργαζομένους της τράπεζας. Το υπόγειο θα χρησιμοποιηθεί κυρίως σαν χώρος αποθήκευσης αρχείων και θυρίδων.

Για την ομαλή επικοινωνία των ορόφων και εξαιτίας του αυξημένου τους ύψους, έγινε νέα μελέτη κλιμακοστασίου με τοιχεία από οπλισμένο σκυρόδεμα (20 cm) για να συνεισφέρει και στην αντισεισμική θωράκιση του κτιρίου. Παράλληλα έγινε και ο σχεδιασμός ανελκυστήρων που είναι απαραίτητος σε κατάστημα τράπεζας, με τοιχεία αντίστοιχα του κλιμακοστασίου.

Τέλος λόγω της ανάγκης αποκατάστασης και αύξησης της φέρουσας ικανότητας του κτιρίου, με κύριο ζητούμενο την αντισεισμική θωράκισή του, προβλέπεται η ενίσχυση της περιμετρικής φέρουσας τοιχοποιίας με μανδύα εκτοξευμένου σκυροδέματος (GUNITE) καθώς και η κατασκευή νέου φέροντος οργανισμού από οπλισμένο σκυρόδεμα.

3.ΕΚΛΕΚΤΙΚΙΣΜΟΣ

3.1 ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΥ 19^{ου} ΑΙΩΝΑ

Στις αρχές περίπου του 19ου αιώνα, η αρχιτεκτονική του Δυτικού Κόσμου γνώρισε μια απότομη αλλαγή τόσο στη φύση της όσο και στο ρυθμό της. Υπήρχαν τρεις βασικές αλληλένδετες αιτίες: η εισαγωγή νέων υλικών και τεχνικών μεθόδων η απαίτηση για νέους τύπους κτιρίου που θα ανταποκρίνονταν στις νέες κοινωνικές ανάγκες· κι οι αλλαγές στο πολιτιστικό κλίμα και τους υλικούς πόρους, απ' όπου ξεπήδησε μια νέα σειρά ρυθμών και μεθόδων.

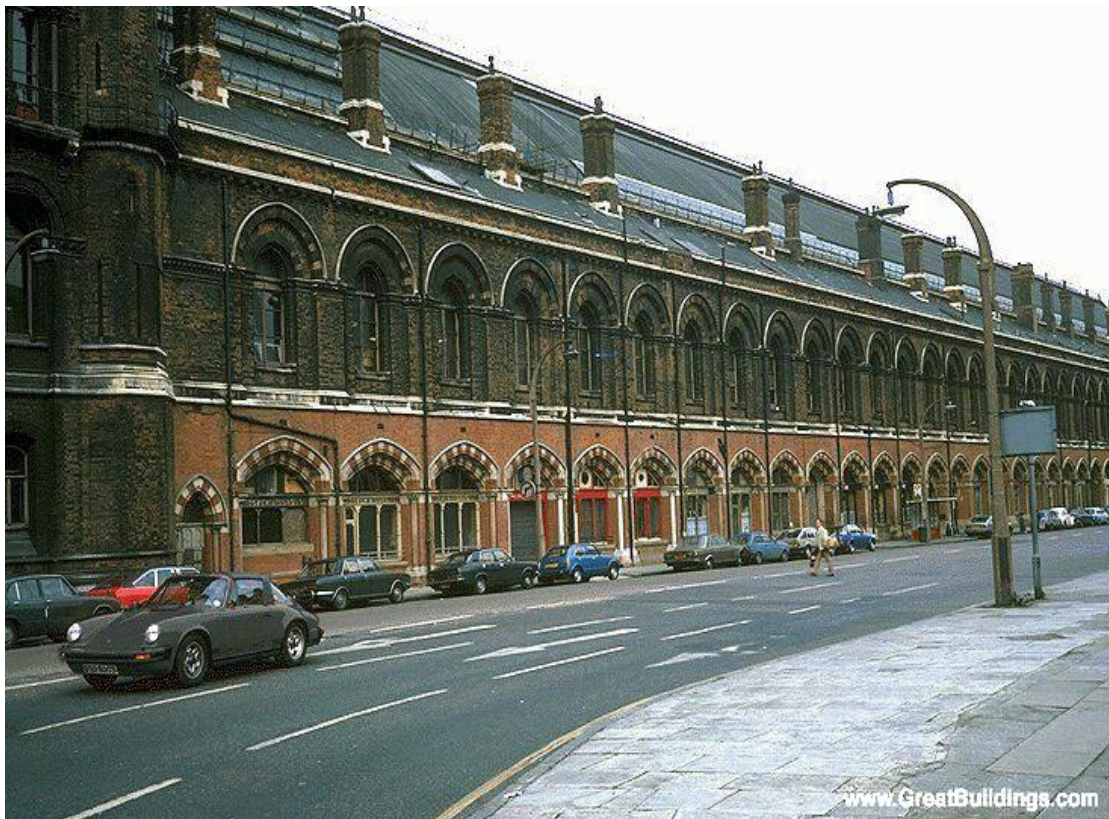
Οι δύο πρώτες απ' τίς αιτίες αυτές είναι στενά συνυφασμένες με τη βιομηχανική Επανάσταση, που είχε αρχίσει στην Αγγλία το τελευταίο τέταρτο του 18ου αιώνα, και εξαπλώθηκε το 19ο στην Ευρώπη και την Αμερική, απαιτώντας νέους τύπους κατασκευής για τις μεταφορές και τη βιομηχανία και, ταυτόχρονα, δημιουργώντας τις τεχνικές μεθόδους που θα τα πραγματοποιούσαν. Τα τολμηρότερα κτίρια της εποχής ήταν συνεπώς έργο μηχανικών περισσότερο παρά αρχιτεκτόνων, που χρησιμοποίησαν το σίδηρο, το δασικό νέο υλικό, τολμηρά και ρισοκίνδυνα. Οι μηχανικοί ήταν αυτοί που δημιούργησαν εκείνη τη σειρά από απλά κτίσματα, μεγαλόπρεπα και με μια νέα λειτουργικότητα, τις οδογέφυρες, τους ναύσταθμους, τα υφαντουργεία και τους σιδηροδρομικούς σταθμούς που κυριαρχούν ακόμη στις Αγγλικές βιομηχανικές περιοχές και σε μακρινές πεδιάδες όπου προσφέρονταν σπάταλα η υδάτινη δύναμη περιοχές που δεν διακρίνονται άλλωστε για τον αρχιτεκτονικό τους πλούτο. Μερικά απ' τα κτίρια αυτά διαθέτουν ένα μέγεθος κλίμακας που μπορούν να συγκριθούν με τους καθεδρικούς ναούς, τα κάστρα και τα μεγάλα εξοχικά σπίτια των προηγούμενων αιώνων. Πολλά κτίρια, εντούτοις, κατασκευάζονταν έτσι ώστε να μοιάζουν λιγότερο ανορθόδοξα απ' ό,τι πράγματι ήταν, με προσόψεις και καλλωπιστικά στοιχεία που εφάρμοζαν αρχιτέκτονες σε μοντέρνα στυλ της εποχής: κλασικές μετόπες για να προσδώσουν σε σιδηροδρομικούς σταθμούς επιβλητική αξία, Γεωργιανά αετώματα που προίκιζαν με κάποια χάρη ένα, κατά τα άλλα, ουδέτερο βιομηχανικό κτίριο.

Εξίσου σημαντικές ήταν κι οι αλλαγές που προήλθαν στην εξασφάλιση των υλικών πόρων. Ως τις αρχές του 19ου αιώνα, οι

μέθοδοι κατασκευής κι οι τάσεις στην αρχιτεκτονική επηρεάζονταν απ' τις αριστοκρατικές τάξεις κι από τα κτίρια που παράγγελλαν. Οι μεσαίες τάξεις, που είχαν αυξηθεί σε δύναμη και αριθμό αποτέλεσμα της ανάπτυξης του εμπορίου - δεν είχαν μήτε το ίδιο πολιτιστικό υπόβαθρο μήτε παράδοση συνεχείας. Όταν έχτιζαν, προκειμένου να γιορτάσουν την απόκτηση πλούτου και υλικής ευημερίας, ή την αστική ρώμη των βιομηχανικών πόλεων που γιγαντώνονταν, σπάνια η καλλιέπεια τους απασχόλησε σαν αντικειμενικός σκοπός. Όπου υπήρξε απαίτηση για καλό γούστο, το πολιτιστικό υπόβαθρο όπου βασίστηκε είχε κι αυτό αλλάξει — ο κόσμος πλάταινε διαρκώς με τις νέες επικοινωνίες κι απ' την ανάπτυξη του εμπορίου, καθώς κι από ένα νέο ενδιαφέρον για την αρχαιολογία. Το ενδιαφέρον αυτό είχε κίολας διαφανεί μεταξύ των αρχιτεκτόνων στα τέλη του 18ου αιώνα.

Το 19ο αιώνα γενικεύτηκε κι έγινε μόδα μια αύξουσα άρχαιολατρεία που στήριξε την κατασκευή ολόκληρων κτιρίων πάνω σε Αρχαία πρότυπα, αναβιώνοντας ιδιαίτερα τους Ελληνικούς και Γοτθικούς ρυθμούς. Ο Γοτθικός ρυθμός, που ευνοήθηκε στην Αγγλία περισσότερο από οπουδήποτε αλλού, θεωρήθηκε ότι ταίριαζε ιδιαίτερα για εκκλησίες, αν και χρησιμοποιήθηκε αργότερα, τόσο στην Αγγλία όσο και σ' όλη την Ευρώπη, για κτίρια πολλών ειδών, περιλαμβάνοντας νοσοκομεία, δικαστήρια και ξενοδοχεία. Στην Αγγλία, η Γοτθική Αναγέννηση πραγματοποιήθηκε μες από διάφορες φάσεις : ρομαντική, τότε που οι αρχιτέκτονες ενδιαφέρονταν κυρίως να ξανατιάσουν το πνεύμα του Μεσαίωνα· αρχαΐζουσα, τότε που ο βασικός σκοπός ήταν η τελειότητα της φόρμας και **εκλεκτική**, τότε που οι αρχιτέκτονες ένιωθαν λεύτεροι ν' αυτοσχεδιάσουν, χρησιμοποιώντας υλικό που το σταχυολογούσαν για τους πλατύτερους δυνατούς σκοπούς απ' το βιβλίο σχεδίων. Μα και σ' ολόκληρη την Ευρώπη, επανεξέταζαν και ξαναχρησιμοποιούσαν κάθε σχεδόν περασμένο στυλ. Καθώς έφευγε όμως ο αιώνας, τα στυλ του παρελθόντος δεν τα μιμούνταν πια ακριβώς, αλλά τα θεωρούσαν παρακαταθήκη απ' όπου οι αρχιτέκτονες μπορούσαν ν' αποσπάσουν όποια στοιχεία εντυπωσίαζαν τη φαντασία τους. Κι έτσι, δημιουργήθηκε μια σειρά ανανεωμένων ρυθμών, που συναγωνίστηκαν μεταξύ τους και πέρασαν: Νεο-Ρωμαϊκός και Βενετσιάνικος Γοτθικός, Φλαμανδικός, Βυζαντινός, Νεο-Μπαρόκ και πολλοί άλλοι· μερικοί συμμορφώνονταν συνειδητά με το ιστορικό προηγούμενο, αλλά πολλοί περισσότεροι ανακάτευαν στοιχεία από διαφορετικές περιόδους και χώρες. Βασικός στόχος ήταν ο πλούτος της φόρμας κι η γραφικότητα του αποτελέσματος.

Στα χέρια αρχιτεκτόνων με γνώση κι ευαισθησία, δημιουργήθηκαν ορισμένα Ονομαστά οικοδομήματα, κι επιδείχθηκε πολλή ευφυΐα στην προσαρμογή των ρυθμών του παρελθόντος στους νέους και Ογκωδέστερους τύπους κτιρίου που απαιτούσε τώρα η εποχή. Ήταν η ώρα να χτιστούν μερικά απ' τα μεγαλύτερα αρχιτεκτονικά μνημεία — και ιδιαίτερα η ώρα των μεγάλων αλλαγών στον ορίζοντα κάθε σχεδόν πόλης και κωμόπολης. Τί θα ήταν άραγε το Λονδίνο δίχως το Ανάκτορο του Ούεστμίνστερ και το Σάιντ Πάνκρας Στέησον, το Παρίσι δίχως τη Σακρε-Κέρ, το Λίβερπουλ δίχως το St George's Hall και το Βερολίνο δίχως την Εκκλησία Gedachtnis; Ωστόσο, το συνολικό αποτέλεσμα όλου αυτού του Οργασμού στις Ευρωπαϊκές πόλεις ήταν ν' αντικατασταθεί η παλιά συνοχή του δρόμου από ένα χαοτικό μείγμα κτιρίων, που το καθένα διατηρούσε το δικό του χαρακτήρα.

Σάιντ Πάνκρας Στέησον στο Λονδίνο

3.2 Η μετάβαση από τον Κλασικισμό στον Ιστορισμό

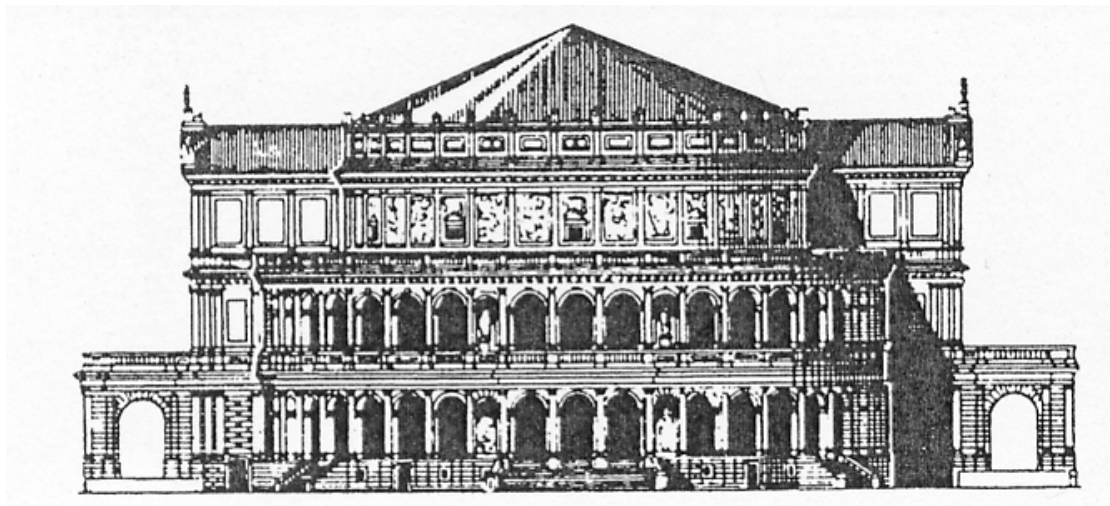
Αυτή η τάση "επιστροφής στην Αρχαιότητα", ο **Κλασικισμός** θα κυριαρχήσει στην Ευρώπη το πρώτο μισό του 19ου αιώνα, και θα τη διαδεχθεί στη συνέχεια ο **Ιστορισμός** και **Εκλεκτικισμός**.

Η μελέτη της ελληνικής αρχαιότητας θα επηρεάσει την ευρωπαϊκή διανόηση. Οι κλασικές σπουδές αναπτύσσονται και γοητεύουν όλο και περισσότερους λόγιους της εποχής. Ο κλασικισμός θα αναπτυχθεί ιδιαίτερα στη Γαλλία με τη μορφή της "επαναστατικής αρχιτεκτονικής". Οι αρχιτέκτονες Bouleε και Ledoux, με τη χρήση κανονικών γεωμετρικών σχημάτων υπονοούν ακριβώς την επιστροφή σε πρωτογενείς μορφές και ταυτόχρονα ένα νέο ξεκίνημα. Μεταφέρουν δηλαδή τα μηνύματα της Επανάστασης (Γαλλικής και, γιατί όχι, Αμερικάνικης) μέσω της αυστηρής γεωμετρικότητας των όγκων, τη λιτότητα και τη στιβαρότητα. Το άλλο παρακλάδι του κλασικισμού, ο Ρομαντικός Κλασικισμός, στηρίζεται στη συγκεκριμένη και τεκμηριωμένη γνώση της αρχαίας ελληνικής περιόδου, και όχι στην ουτοπική αναφορά σε πρωτόλειες μορφές, όπως η Επαναστατική αρχιτεκτονική. Η αρχή της «φυσικότητας» που ευαγγελίζεται ο Andrea Palladio θα βρει εφαρμογή στα βρετανικά πάρκα. Ο Robert Adam θα αποτυπώσει με μεγάλη ακρίβεια το ανάκτορο του Διοκλητιανού στο Σπαλάτο της Δαλματίας, ο Γερμανός Schinkel θα εκφράσει με τη Bauakademie την απλότητα, ενώ το αμερικάνικο Καπιτώλιο στην Ουάσινγκτον το 1803 είναι ένα χαρακτηριστικό δείγμα του κλασικισμού στις Η.Π.Α. Με την επικράτηση του Ναπολέοντα στη Γαλλία, ο μιλιταρισμός παρεισφύει στον κλασικισμό (αψίδα του θριάμβου, 1836) και τελικά ο κλασικισμός θα καθιερωθεί σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή ήπειρο.

J. Chalgrin Η Αψίδα του Θριάμβου στο Παρίσι (1806-1836)

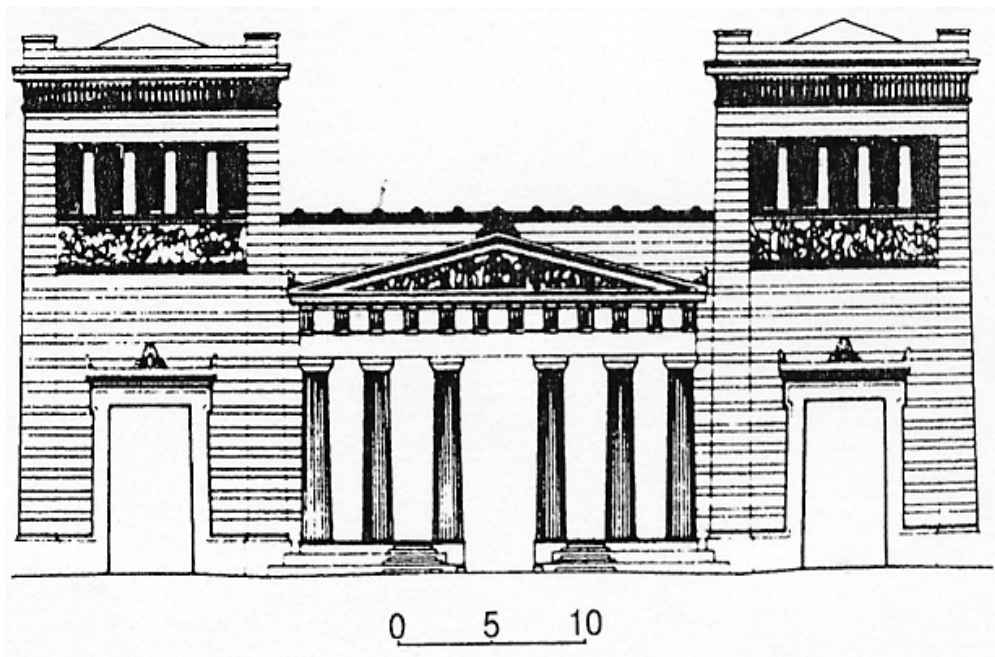
Την πρώτη φάση του Κλασικισμού διαδέχεται ο Ιστορισμός, μια έννοια που είναι δάνειο από την εθνική οικονομία και καθιερώνεται στην Ιστορία της Αρχιτεκτονικής στη δεκαετία του 1930. Μετά την προσέγγιση και γνώση της ελληνορωμαϊκής αρχιτεκτονικής η ιστορική έρευνα επεκτείνεται και στις άλλες μεγάλες περιόδους του αρχιτεκτονικού παρελθόντος. Η Ρωμανική, η Γοτθική, η Αναγεννησιακή αρχιτεκτονική, το Μπαρόκ και άλλες ακόμα περίοδοι «ανακαλύπτονται» και χρησιμοποιούνται από τον 19ο αιώνα ως μορφολογικά ενδύματα των παλιών και νέων «θεμάτων», που η Βιομηχανική Επανάσταση και η νέα οικονομική και κοινωνική δομή της Ευρώπης δημιουργεί.

G. Semper. Όπερα της Δρέσδης (1837-1841)

Οι σπουδαιότεροι εκπρόσωποι του Ιστορισμού είναι στη Γερμανία ο Leo von Klenze (Γλυπτοθήκη του Μονάχου 1816-1834, Walhalla 1831-1843 ένας δωρικός ναός στο Regensburg αφιερωμένος στην γερμανική ενότητα). Προπύλαια στο Μόναχο κ.ά. G. Semper (Όπερα της Δρέσδης Ringstrasse στη Βιέννη, Ομοσπονδιακό Πολυτεχνείο Ζυρίχης κ.ά), ο αναμορφωτής της Καρλσρούης Weinbrenner, ο Laves κ.ά.

Στη Γαλλία αναδεικνύεται περήφημος συντηρητής κι αναστηλωτής μεσαιωνικών μνημείων ο Viollet-Le-Duc, ο οποίος κτίζει τη Μητρόπολη της Clermont-Ferrand (1864), ο Thomon, ο Brongniart κ.ά. Στην Αγγλία διατυπώνονται οι θεωρίες του Pugin για τον μεσαιωνικό πολιτισμό, ο οποίος κτίζει ναούς σε γοθτικό στυλ (στο Nottingham και Ramsgate κ.ά.). Επίσης ο Gilbert Scott, ο Charles Barry (Κοινοβούλιο του Λονδίνου) και ο θεωρητικός John Ruskin είναι φορείς του πνεύματος του Ιστορισμού.

L. V. Klenze. Προπύλαια Μονάχου (1846-1860)

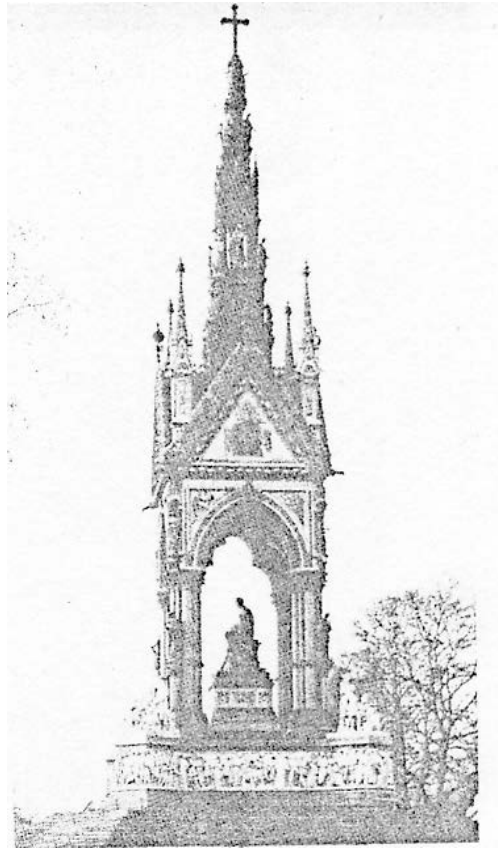
3.3 Ο Εκλεκτικισμός στην Ευρώπη

Επιστρέφοντας τώρα στην αρχιτεκτονική μετά το 1850, διακρίνεται μια τόσο πολύπλοκη εικόνα από επιδράσεις, συνδυασμούς, μεταμορφώσεις, ώστε συχνά οι ιστορικοί «στην απελπισία τους [...] την ονομάζουν **έκλεκτιστική**». Στην Αγγλία η αρχιτεκτονική αυτή ονομάζεται "Ωριμος Βικτωριανός Εκλεκτικισμός ενώ στην ηπειρωτική Ευρώπη επικράτησε αντίστοιχα ο όρος Αρχιτεκτονική Δευτέρας Αυτοκρατορίας (πρόκειται για το Ναπολέοντα Γ') η αρχιτεκτονική Beaux-Arts και Νέο-μπαρόκ.

Η πρώτη οφείλεται στη Σχολή Beaux-Arts του Παρισιού, που ιδρύθηκε το 1806 από το Ναπολέοντα εκεί δόθηκε μεγάλη έμφαση στη σύνθεση ενώ αντίστοιχα στην Ecole- Polytechnique τονιζόταν περισσότερο η κατασκευαστική δομή.

Είναι δύσκολο να εντοπίσει κανείς τα γενικά χαρακτηριστικά αυτής της αρχιτεκτονικής γιατί, με τη βοήθεια του εθνικισμού, συντελέστηκε μια κατακερμάτιση της ενιαίας μορφολογίας που επικρατούσε στην Ευρώπη περίπου ως το 1820. Ο H. R. Hitchcock ξεχωρίζει δύο πλατιά ρεύματα: την ώριμη βικτωριανή γοτθική αρχιτεκτονική που χαρακτηρίζεται από μια εξωτερική πολυχρωμία, και την αρχιτεκτονική Δευτέρας Αυτοκρατορίας με χαρακτηριστικό τις ψηλές στέγες της Γαλλικής Αναγέννησης. Το πρώτο ρεύμα είναι απόγονος του αυστηρού νέο-γοτθικού ρυθμού, ο οποίος άνθησε στην Αγγλία πριν από το 1850, και της γραφικότητας· αντιστοιχεί με το γερμανικό Rundbogentstil. Το δεύτερο ρεύμα είναι απόγονος του ρομαντικού κλασικισμού με πολύ έντονα ιταλικά στοιχεία δανεισμένα από την Ωριμη Αναγέννηση και το Μπαρόκ. Αντιπροσωπευτικό παράδειγμα της βικτωριανής γοτθικής αρχιτεκτονικής είναι το μνημείο του Πρίγκιπα Αλβέρτου (Λονδίνο 1863-72) του G.G.Scott ενώ της Δευτέρας Αυτοκρατορίας είναι η Όπερα των Παρισίων (1861-75) και το Καζίνο του Μόντε Κάρλο (1878) του J. L. Garnier και η Εθνική Βιβλιοθήκη (1862) του H. Labrouste.

Το μνημείο του Αλβέρτου στο Λονδίνο

Το Μνημείο του Αλβέρτου (η κατασκευή του άρχισε το 1863) στο Λονδίνο. Ο Πρίγκηπας Αλβέρτος κάθεται κάτω από ένα Γοθικό κουβούκλιο που έχει ύψος 53,3 μέτρα. Κάτω από το θρόνο του, βρίσκονται προσωποποιημένες η γεωργία, το εμπόριο, η Βιομηχανία και η μηχανική, ενώ λίγο χαμηλότερα υπάρχει μια ζωφόρος με μεγάλους καλλιτέχνες. Ο Σκότ χρησιμοποίησε εδώ κάθε είδους διακοσμητικό υλικό (κάτι που το συνήθιζε και ο Μπάπτερφελντ), όπως και κάθε είδους γλυπτές παραστάσεις, συμβολικές και μη. Πρόκειται για ένα κάπως υπερβολικό παράδειγμα της Βικτωριανής τέχνης.

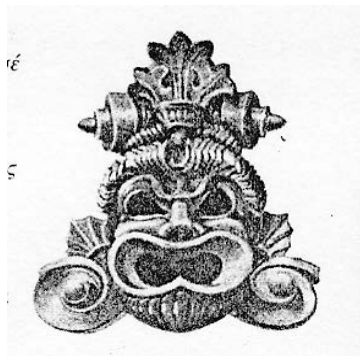
Προς το τέλος του αιώνα παρουσιάστηκε προσθετά ένας ανανεωμένος κλασικισμός, λιγότερο διακοσμητικός και περισσότερο στιβαρός· στην Αγγλία ονομάστηκε ' Εδουάρδιος αρχιτεκτονική (1890-1914) και περιλάμβανε έντονα στοιχεία Μπαρόκ μαζί όμως με άφθονα δάνεια από άλλους ρυθμούς. Αντίθετα η εξέλιξη της αρχιτεκτονικής Δευτέρας Αυτοκρατορίας, ή , Beaux-Arts θεωρήθηκε ότι δεν έχει να προσφέρει ενδιαφέροντα έργα και γι' αυτό δεν είχε ως πρόσφατα μελετηθεί. Το βασικό χαρακτηριστικό της σύνθεσης τύπου Beaux-Arts είναι η εναλλαγή κυρίων και δευτερευόντων αξόνων, οι όποιοι ταυτόχρονα συμπίπτουν με τις κατευθύνσεις της κίνησης μέσα στο κτίριο, με

ενδιάμεσα τοποθετημένες τρισδιάστατες συνθέσεις τις οποίες ο επισκέπτης αντιλαμβάνεται σταδιακά, καθώς βαδίζει.

Η Όπερα των Παρισίων, 1874 του Garnier

•Η Όπερα ονομάζεται μερικές φορές «Ανάκτορο Γκαρνιέ». κι όχι άδικα, γιατί ο Γκαρνιέ άντλησε την έμπνευση του από τα γαλλικά και Ιταλικά ανάκτορα της Αναγέννησης σχεδιάζοντας το κτίριο τούτο που αφιερώθηκε στην απόλαυση και την πολυτέλεια. Η περίτεχνη διακόσμηση και τα άφθονα αγάλματα δεν σκιάζουν τη σύνθετη συμμετρία της πρόσοψης. Στο δεύτερο όροφο, πάνω από μια σειρά αψιδωτών εισόδων, παρατάσσεται ένας συνδυασμός από κολόνες δυο ρυθμών. Πάνω απ' αυτούς, μια σειρά από εναλλασσόμενες προτομές και κυκλικά παράθυρα, περιτρέχουν όλο το μήκος της πρόσοψης, που καταλήγει στην κορυφή σ' ένα σύνολο από γλυπτές γιρλάντες κι επιχρυσωμένες μάσκες.

Μια επιχρυσωμένη χυτή μάσκα μέρος της ζωφόρου που στεφανώνει τον τρούλο πάνω από την αίθουσα του θεάτρου.

3.4 Η Αρχιτεκτονική της Αμερικής στα τέλη του 19^{ου} αιώνα

Στην Αμερική, κατά τα τέλη του 19ου αιώνα, εμφανίστηκαν επίσης δύο αρχιτεκτονικές τάσεις. Από τη μια μεριά, υπήρχε η αναζήτηση νέων μορφών και μιας νέας οικοδομικής τεχνικής με επικεφαλής τη Σχολή του Σικάγου· από την άλλη, ο ακαδημαϊσμός με επικεφαλής το τεχνικό γραφείο των Μάκ Κίμ, Μήντ και Ουάιτ.

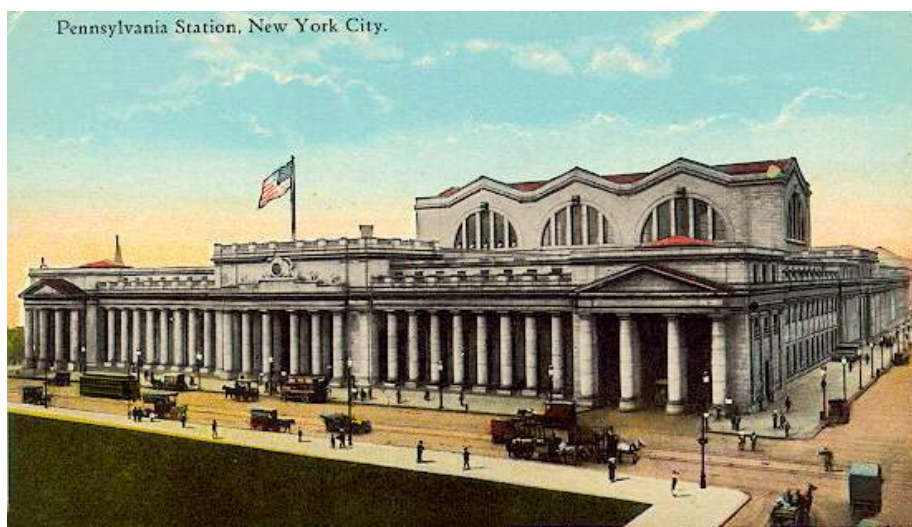
Πίσω κι από τις δυο αυτές τάσεις ορθωνόταν η γιγαντιαία μορφή του Χένρυ-Χόμπσον Ρίτσαρντσον (1838-86), μιας από τις μεγαλοφυΐες της Αμερικανικής αρχιτεκτονικής. Εκπαιδευμένος στο Παρίσι, στην **Ecole des Beaux Arts** - την κύρια πηγή του Αμερικάνικου «Ακαδημαϊσμού» - ο Ρίτσαρντσον είναι ίσως γνωστότερος για τη «Ρωμανική Αναβίωση», που ήταν αποτέλεσμα της αγάπης του για το Ρωμανικό ρυθμό της Νοτίας Γαλλίας. Ο ίδιος ο Ρίτσαρντσον κατείχε απόλυτα το συγκεκριμένο αυτό ρυθμό, πράγμα όμως πού μπορεί να λεχθεί για πολύ λίγους από τους αρχιτέκτονες πού τον ακολούθησαν στην Αναβίωση αυτή. Το 1872, κέρδισε το διαγωνισμό για την Εκκλησία της Άγιας Τριάδας στη Βοστώνη, ένα πραγματικά περίφημο κτήριο πού τον έκανε ευρύτερα γνωστό. Όπως καί όλα τα καλύτερα του έργα, η Άγια Τριάδα αποκαλύπτει ένα τολμηρό αλλά και έμπειρο χειρισμό της αδρής τοιχοποιίας (προτιμούσε το γρανίτη) και μια έντονη αίσθηση της αρχιτεκτονικής σύνθεσης.

Δημοτική βιβλιοθήκη της Βοστώνης

Ο Ρίτσαρντσον, που γνώριζε τις εξελίξεις της εποχής εκείνης στην Αγγλία (πράγμα που φαίνεται και από το ότι η Άγια Τριάδα είχε υαλογραφήματα των εργαστηρίων του Ουίλλιαμ Μόρρις), σχεδίασε αρκετά κτήρια στο Σικάγο. Ανάμεσα στα κτήρια αυτά ξεχωρίζουν δύο πολύ πρωτότυπες ιδιωτικές κατοικίες καθώς και το Κατάστημα Χονδρικής Πωλήσεως Μάρσαλ Φήλντ . Η μεγαλοφυΐα του Ρίτσαρντσον έγκειται στην ικανότητά του να χρησιμοποιεί την ιστορική γνώση με "μοντέρνο" τρόπο, "αφαιρώντας" τις λεπτομέρειες ενός κτηρίου για να τονίσει το κυρίαρχο θέμα της αρχιτεκτονικής σύνθεσης.

Αυτή ακριβώς η ικανότητα του ήταν και εκείνη που ενέπνευσε τους δυο μεγαλύτερους αρχιτέκτονες της Σχολής του Σικάγου: τον Σάλλιβαν και τον Ρούτ, που βρήκαν στον Ρίτσαρντσον μια αισθητική αντίληψη κατάλληλη για τη μοντέρνα αρχιτεκτονική. Παρόλο ότι τόσο ο Κ.Φ. Μάκ Κίμ (1847-1909) όσο και ο Στάνφορντ Ουάιτ (1853-1906) - δύο δηλαδή από τους συνεταιίρους του τεχνικού γραφείου Μάκ Κίμ, Μήντ και Ουάιτ είχαν εκπαιδευτεί στο γραφείο του Ρίτσαρντσον, θα μπορούσαν ωστόσο τελικά να θεωρηθούν σχεδόν "άντιπρωτοπόροι". Αρχικά, ο Στάνφορντ Ουάιτ, που είχε δουλέψει με τον Ρίτσαρντσον στην Αγία Τριάδα της Βοστώνης, προχώρησε περισσότερο από οποιονδήποτε άγγλο αρχιτέκτονα της εποχής προς την εγκατάλειψη της χρήσης ιστορικών στοιχείων στις κατοικίες.

Σταθμός της Πενσυλβάνιας

Δεν υπάρχει ιστορικό προηγούμενο για σχέδια όπως αυτό της Οικίας W.G. Low στο Rhode Island (1887), ενός χαμηλού απλωμένου σπιτιού με τεράστια σκεπή. Αργότερα πάντως, οι Μακ Κίμ, Μήντ και Ουάιτ, όπως άλλωστε και ο Νόρμαν Σώ στην Αγγλία, άρχισαν να προσανατολίζονται όλο και περισσότερο προς το λεγόμενο Ρυθμό της Βασίλισσας Άννας και το Αμερικανικό αντίστοιχο του, τον «**Αποικιακό**» ρυθμό του 18ου αιώνα.

Σιγά-σιγά όλοι αυτοί εγκατέλειψαν τη γραφικότητα και προτίμησαν το φορμαλισμό και την εσκεμμένη απομίμηση του παρελθόντος. Τα έργα τους περιλαμβάνουν μεγάλες λέσχες, τη Βιβλιοθήκη Pierpont Morgan (φτιαγμένη όλη από μάρμαρο), το Σταθμό της Πενσυλβανίας και τη Δημοτική Βιβλιοθήκη της Βοστώνης. Το έργο των δημοφιλών στην εποχή τους αυτών αρχιτεκτόνων είχε σαν αποτέλεσμα να στραφεί η Αμερικανική αρχιτεκτονική μακριά από τη Σχολή του Σικάγου, προς μια "Ακαδημαϊκή Αντίδραση". Μ' αυτή ακριβώς την έννοια, μπορεί κανείς να πει ότι αναμφισβήτητα ανήκουν στο 19ο αιώνα.

Κτίριο των Μακ-Κίμ-Μήντ και Ουάιτ στην Βοστώνη

3.5 Ο Εκλεκτικισμός στην Ελλάδα

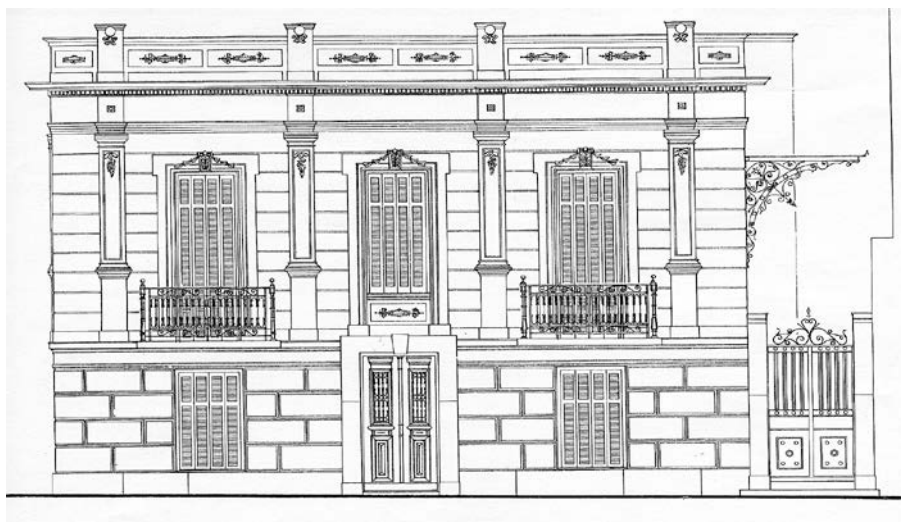
Η δεύτερη φάση της μετεπαναστατικής εξέλιξης της αρχιτεκτονικής της χώρας μας επηρεάστηκε αφάνταστα από τον εκλεκτικισμό, που επικρατούσε στην Ευρώπη τον 19ο αιώνα. Η περίοδος αυτή και το έργο των εκλεκτικών αρχιτεκτόνων στην Ελλάδα, Ελλήνων και ξένων, είναι τελείως αγνοημένο από την ελληνική βιβλιογραφία. Υπάρχει από καιρό συστηματική διάθεση των ελαχίστων μελετητών της αρχιτεκτονικής μας να περνούν την ελληνική εκλεκτική περίοδο σιωπηλά, να αναφέρονται δε στον εκλεκτικισμό γενικά με τα άρνητικότερα επίθετα.

Κέντρο του Ευρωπαϊκού εκλεκτικισμού ήταν η **Ecole des Beaux Arts** στο Παρίσι. Οι εκλεκτικοί αρχιτέκτονες έφτιαχναν τα έργα τους δανειζόμενοι μορφές από προγενέστερες εποχές κι από άλλους τόπους. Η ποιότητα του εκλεκτικού αρχιτέκτονα εξαρτάτο από την ικανότητά του να σχεδιάζει καλά και να προσαρμόζει τα μορφολογικά ιδιώματα του παρελθόντος (στυλ) «ντύνοντας» μ' αυτά τα αρχιτεκτονήματά του. Οι εκλεκτικοί ήταν επίσης γνωστοί και σαν οι οπαδοί του «Ακαδημαϊσμού», γιατί για να μπορείς να φτιάχνεις οτιδήποτε «στυλ» έπρεπε να' χες οπωσδήποτε μια γνώση των διαφορετικών πρωτύπων μέσα απ' τα οποία θα διάλεγες (εκλεκτικός: εκ του εκλέγω, διαλέγω). Τέτοια γνώση είχαν οι «Ακαδημαϊκοί» που ταξίδευαν μελετώντας τις αρχιτεκτονικές του παρελθόντος σε ξένες χώρες - Ελλάδα, Αίγυπτο κλπ. - ή παίρνοντας τις γνώσεις τους μέσα από βιβλία των ταξιδιωτών του παρελθόντος και από τα διεθνή αρχιτεκτονικά περιοδικά (φιγουρίνια). Μέσα απ' την διαλεκτική «Ακαδημαϊσμού» και σύγχρονων αναγκών ξεπετάγεται η αρχιτεκτονική του 20ου αιώνα. Οι φορείς της επετέθησαν στους εκλεκτικούς, ο Charles Edward Jeanneret μάλιστα, αλλάζει το όνομα του σε Le Corbusier, που θα πει κοράκι: το κοράκι που ήρθε να φάει τους ακαδημαϊκούς.

Ο «εκλεκτικισμός» λοιπόν θεωρείται αρνητικά από τους «μοντέρνους» και δικαιολογημένα για την Ιστορική στιγμή των αρχών του αιώνα. Γιατί πραγματικά εκλεκτικισμός εσήμαινε «χλιδή» και σπατάλη που δεν εδικαιολογούντο σε μια εποχή που

οι μάζες υπέφεραν, δεν είχαν που να μείνουν ή ζούσαν στις ανθυγιεινές βιομηχανικές τρώγλες (industrial slums). Εκλεκτικιστικά έχτιζαν οι πλούσιοι, οι μεγαλέμποροι, οι βιομήχανοι, οι νεο-ευγενείς δηλαδή του 19^{ου} αιώνα.

Κέντρα του εκλεκτικισμού στην Ελλάδα είναι η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη. Εκλεκτικά κτίρια κτίστηκαν επίσης και σε σημαντικές επαρχιακές πόλεις. Τα νεοκλασσικά αποτελούσαν το προτιμητέο ιδίωμα εκλογής στις επαρχιακές πόλεις. Στην Αθήνα όμως και στη Θεσσαλονίκη χτίζονται πολυποίκιλα αρχιτεκτονήματα, αντίγραφα άλλων εποχών, με γύψινα στολίδια, συνήθως με Baroque όψεις και Rococo εσωτερικά. Η εκλεκτική περίοδος διακόπηκε κάπως στα 1912 από τους βαλκανικούς πολέμους, αλλά εξακολούθησε ακμαία μέχρι το 1922. Ο ελληνικός εκλεκτικισμός μερικές φορές είναι ξεκάθαρος, όπως π.χ. όταν αντιγράφει ένα συγκεκριμένο ιδίωμα από το παρελθόν, Baroque ή Γοτθικό. Άλλες φορές πάλι χάνει την καθαρότητα του όταν π.χ. ,ανακατεύει το λεξιλόγιο του παρελθόντος με πιο σύγχρονα εκφραστικά ιδιώματα όπως της Art Nouveau και της Art Deco.

Εκλεκτικιστικό κτίριο στο Μεταξουργείο

Υπάρχει ένας αρκετά σημαντικός αριθμός κτιρίων που κάνει εμφανέστατη την επίδραση της Beaux Art στη χώρα μας. Τα κτίρια αυτά είναι σιωπηλοί ,μάρτυρες μιας εποχής που είναι τελείως άγνωστη προς το παρόν. Ελάχιστοι από τους αρχιτέκτονες της εποχής εκείνης είναι γνωστοί. Μελέτη και έρευνα γύρω από το έργο τους είναι σχεδόν ανύπαρκτοι. Ο εκλεκτικισμός στην Ελλάδα, γενικά, δεν είχε τον αντίκτυπο που είχε η συγκεκριμένη του περίπτωση, ο νεοκλασικισμός, και που του δόθηκε σημασία γιατί συγκίνησε τους περισσότερους Έλληνες.

Ενώ ελάχιστα ξέρουμε για τους πρώτους εκλεκτικούς αρχιτέκτονες της Ελλάδας, ξέρουμε αρκετά για τη δουλειά και το έργο του τελευταίου ίσως εκλεκτικού της χώρας, του Κώστα Κιτσίκη. Θα μπορούσαμε να πούμε μάλιστα ότι μονοπώλησε την ιδιωτική και δημόσια αρχιτεκτονική της χώρας για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα. Παρ' όλο που ο εκλεκτικισμός κλείνει σαν το κυρίως «σιωπηλό» κίνημα αρχιτεκτονικής έκφρασης της χώρας στα 1922, ο Κιτσίκης εξακολουθεί με τα εκλεκτικά του έργα και καλύπτει την περίοδο από το 1920 μέχρι τα τέλη του 1950. Μέχρι το θάνατο του παρέμεινε ρομαντικά εκλεκτικός. Η κομψότητα του κτιρίου της Τσεχοσλοβακικής Πρεσβείας στην Αθήνα δεν ξεπεράστηκε από κανένα του άλλο έργο. Το κτίριο αυτό που θα πρεπε να διατηρηθεί σαν άξιο αρχιτεκτονικό μνημείο μιας εποχής της αρχιτεκτονικής μας ιστορίας, κατεδαφίστηκε στα 1976, θύμα της γενικής αδιαφορίας που μόνο στα νεοκλασσικά είδε το αξιοδιατήρητο. Μετά το 1950 ο γηραιός Κιτσίκης προσπαθεί να γίνει «σύγχρονος». Όμως δεν τα καταφέρνει. Κανένα «σύγχρονο» έργο του δεν ξεπερνά τα εκλεκτικά του δημιουργήματα με μόνη εξαίρεση το κτίριο της Γερμανικής εκκλησίας στους πρόποδες του Λυκαβητού που αποτελεί μια από τις ελάχιστες ευχάριστες στιγμές της σύγχρονης έκφρασης του Κιτσίκη.

Η ανώνυμη προς το παρόν εκλεκτική αρχιτεκτονική της Ελλάδας είναι πρόσχαρη και ευχάριστη. Σημαντικότερα δείγματα του ελληνικού εκλεκτικισμού βρίσκονται στη Θεσσαλονίκη, εμφανέστατος κυρίως στα πολυόροφα οικοδομήματα της εποχής.

Εκλεκτικιστικό κτίριο στην Θεσσαλονίκη

Η έγνοια των αρχιτεκτόνων περιστρεφόταν στην αναγλυφοποίηση της φάτσας που οπωσδήποτε θα μπορούσαμε να πούμε σήμερα ήταν δικαιολογημένη μια και με τις φωτοσκιάσεις της έκοβε το θάμπωμα απ' τον δυνατό ελληνικό ήλιο. Τα αποτελέσματα στις όψεις καθώς επίσης κι η ποιότητα της κατασκευής, που στις περισσότερες περιπτώσεις είχε βάση την πέτρα, δείχνουν τουλάχιστο την ειλικρινή προσπάθεια των αρχιτεκτόνων της εποχής να αντιμετωπίσουν τα κτίρια τους σαν χειροτεχνήματα. Μια τέτοια έγνοια χάθηκε από την ελληνική αρχιτεκτονική αργότερα, στις δε μέρες μας λείπει σχεδόν όλως διόλου.

Η Θεσσαλονίκη είναι θα μπορούσαμε να πούμε, το κέντρο του ελληνικού εκλεκτικισμού. Η πόλη ήταν πάντα ανοιχτή στις ξένες ιδέες, φιλόξενη, ανεξίθρησκη. Η ανεκτικότητα της, η εθνική και θρησκευτική ποικιλομορφία της ήταν αποτελέσματα του σημαντικού ρόλου που έπαιξε στους Ρωμαϊκούς, Βυζαντινούς και τους πρώτους μετατουρκοκρατικούς χρόνους σαν στρατηγικό και εμπορικό κέντρο. Το εμπόριο χρειάζεται ανεκτικότητα και φιλελευθερισμό για να ευδοκιμήσει. Κοιτάζοντας λοιπόν τη Θεσσαλονίκη του 19ου αιώνα είναι σαν να κοιτάμε τις συγγενείς της έμπορικο-ανεκτικές πόλεις της Ευρώπης: την Τεργέστη, τη Βαρκελώνη, τη Μασσαλία, τη Βιέννη, το Βουκουρέστι, το Παρίσι

όλες τους διακρίνονται από πνεύμα ανεκτικο-φιλελεύθερο που ευνοεί μεταξύ άλλων και το πολυποίκιλο της αρχιτεκτονικής έκφρασης. Η γενική εικόνα αυτών των πόλεων έχει τον «αέρα» της πέτρας, του χειροτέχνημένου ξύλου, του χυτοσιδήρου, των ακριβών κουφωμάτων, της εξειδικευμένης εργασίας των εργατών της συντεχνίας.

Υπάρχουν υποθέσεις ότι πολλά από τα κτίρια της θεσσαλονίκης έγιναν από ξένους αρχιτέκτονες, εμπειρικούς και διπλωματούχους, που πήραν τις αναθέσεις τους από Έλληνες αλλά και αλλοεθνείς, κυρίως απ' τους πλούσιους Εβραίους εμπόρους της πόλεως. Είναι γνωστό ότι ο Εβραϊκός πληθυσμός της θεσσαλονίκης μορφωνόταν κατά τα Γαλλικά πρότυπα. Είναι πιθανότατο ότι στην εισαγωγή της Beaux Art στη χώρα μας αρκετά συνέβαλε και η Γαλλο-μορφωμένη Εβραϊκή μειονότητα της εποχής αν και υπάρχουν οπωσδήποτε άλλοι που υποστηρίζουν ότι οι ουσιαστικότεροι εισηγητές της ήσαν Έλληνες, «αρχιτεκτονούντες και αρχιτέκτονες». Επίσης είναι πολύ πιθανό ότι οι αρχιτέκτονες που έχτιζαν για τους πλούσιους εμπόρους, Έλληνες, Εβραίους κι' άλλους αλλοδαπούς, δεν ήρθαν κατ' ευθεία απ' το Παρίσι, άλλα απ' τη Γερμανία ή την Αυστρία, όπου ήκμαζε ο εκλεκτικισμός.

Το Πολυτεχνείο επίσης» έβγαζε τους δικούς του απόφοιτους. Γνωρίζουμε από μαρτυρίες που υπάρχουν ότι το όνειρο των καλύτερων μαθητών της εποχής εκείνης ήταν να φύγουν για μετεκπαίδευση στην Ecole des Beaux Arts του Παρισιού. Οπωσδήποτε είχαν δει φωτογραφίες ή μερικά από τα βιβλία της Beaux Arts. Η Ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική έκφραση ήταν εκλεκτικισμός και θα έπρεπε να υπήρχε και αριθμός Ελλήνων αποφοίτων του Πολυτεχνείου που μιμήθηκε την τότε Ευρώπη. "Αν αυτό ήταν σωστό ή όχι για κείνη την εποχή, δεν έχουμε όλα τα στοιχεία ν' αποφανθούμε. Εκείνο όμως που έχει σημασία είναι ότι οι δουλειές αυτές, είτε έγιναν από Έλληνες είτε όχι, έγιναν σε ελληνικό έδαφος, είτε το θέλουμε είτε όχι, γαλούχησαν ένα σημαντικό αριθμό Ελλήνων, ιδιαίτερα των Ελλήνων της συμπρωτεύουσας και έπαιξαν ρόλο στην αρχιτεκτονική διαλεκτική του τόπου μας. Αν όχι για τίποτε άλλο οι ελκυστικές, αν ίσως και «ελαφριές» για τους τότε οπαδούς του σύγχρονου κινήματος, εκλεκτικές δουλειές της θεσσαλονίκης, είναι ενδεικτικές του «αέρα» ανεκτικότητας που επικρατούσε στη βορεινή ελληνική αυτή πόλη, κάτι ολοσδιόλου ιδιάζον για την γενική ελληνική πραγματικότητα.

Δυστυχώς το κλίμα που δημιουργήθηκε στην κατοπινή ελληνική αρχιτεκτονική ήταν αρνητικό για την εκλεκτική περίοδο. Έλληνες «μοντέρνοι», μαζί με τις ιδέες του «μοντέρνου» έφεραν μαζί τους απ' το εξωτερικό την άρνηση και το «μίσος» για ό,τι το

εκλεκτικό. Με τα δεδομένα του καιρού εκείνου είχαν δίκιο. Μέχρι πολύ πρόσφατα ο «εκλεκτικισμός» εθεωρείτο διεθνώς από αρνητική σκοπιά. Η Beaux-Art ήταν κατακριτέα. Η πειθαρχία των συνθέσεων του εκλεκτικισμού και ιδιαίτερα η «περιστασιακότητα» και ανεκτικότητα του για μορφολογική έκφραση που του επιτρέπει να ανταποκριθεί σε διαφορετικές χρήσεις, δεν είχε διακριθεί απ' τους «μοντέρνους», παρά βγήκε στην επιφάνεια απ' τους «μεταμοντέρνους» στις μέρες μας. Είναι λοιπόν μέσα απ' το μεταμοντέρνο πρίσμα που θα πρέπει να δούμε και τον ελληνικό εκλεκτικισμό αν είναι να τον καταλάβουμε και να μας βοηθήσει για το δικό μας μέλλον.

Η αντίδραση που μέχρι πολύ πρόσφατα υπήρχε από τους μελετητές της ελληνικής αρχιτεκτονικής κι από τους θεωρητικούς μας πρέπει να εξομαλυνθεί και να μελετηθούν τα εκλεκτικά μας κτίρια βαθύτερα για την σωστότερη κατανόηση του εγώ μας. Σε πρώτο δε στάδιο θα πρέπει να αναγνωρισθούν σαν μέρος της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς μας, τα δε καλά απ' αυτά να κρατηθούν σα διατηρητέα μνημεία, ισάξια των νεοκλασικών και των λοιπών παραδοσιακών μνημείων της χώρας μας.

3.6 Οι τρεις τάσεις του Εκλεκτικισμού στην Ελλάδα

Στην Ελληνική επικράτεια, ο **εκλεκτικισμός** θα λάβει τρεις, εκ πρώτης όψεως αποκλίνουσες, τάσεις.

Παρατηρείται **τάση επαναφοράς** της ελληνικότητας. Κύριος εκπρόσωπος της είναι ο **Αριστοτέλης Ζάχος**(1872-1930), ο οποίος θα προσπαθήσει να εντάξει τον γερμανικό μοντερνισμό, από τον οποίο είχε επηρεαστεί κατά την παραμονή του στην Ευρώπη, σε ένα πλαίσιο αναφοράς που περιλαμβάνει επίσης βυζαντινά και νέο-βυζαντινά στοιχεία. Στο **αρχοντικό της Αγγελικής Χατζημιχάλη στην Πλάκα** (1924-30) θα επιτύχει την καθαρότητα της μορφής με την ανάδειξη εκλεκτικιστικών στοιχείων, διαμέσω του δρόμου της αφαίρεσης. Κηρύσσοντας την επιστροφή στις ρίζες, δηλαδή την επιστροφή στην ύστερη βυζαντινή παράδοση και στον πλούτο της λαϊκής δημιουργίας, θα χαρακτηριστεί ως ο «γενάρχης της νεότερης αρχιτεκτονικής» και θα επηρεάσει σημαντικούς αρχιτέκτονες όπως ο Π.Ν. Τζελέπης και ο Δ. Πικιώνης.

Σπίτι Αγγελικής Χατζημιχάλη
σήμερα Μουσείο Λαϊκής Τέχνης και Παράδοσης του Δήμου Αθηναίων

Αγγελικής Χατζημιχάλη 6 (πρώην Υπερείδου 18), Πλάκα, Αθήνα, 1924-1927

Αρχιτέκτων
Αριστοτέλης Ζάχος (1871-1939)

Το σπίτι της κορυφαίας λαογράφου Αγγελικής Χατζημιχάλη, έργο του πρωτοπόρου κήρυκα της ελληνικότητας Αριστοτέλη Ζάχου, αποτελεί χαρακτηριστική έκφραση του αρχιτεκτονικού του "δημοτικισμού".

Το κτίριο έχει ύψος τριών ορόφων και στεγάζει ανεξάρτητο διαμέρισμα στο ισόγειο και διώροφη κύρια κατοικία. Οι κατόψεις χαρακτηρίζονται από λειτουργικότητα και απλοχωριά. Η μοντέρνα διάταξη συνδυάζεται ευρηματικά με παραδοσιακά θέματα και μνήμες. Στο ισόγειο δεσπόζουν ο μεγάλος προθάλαμος -σύγχρονη ερμηνεία του "δοξάτου" των βορειοελλαδϊτικων αρχοντόσπιτων- και η τραπεζαρία με το τζάκι και τα ξυλόγλυπτα ερμάρια.

Οι όψεις του κτιρίου διαμορφώνονται με ήπια πλαστικότητα και ενσωμάτωση στοιχείων εμπνευσμένων από την παραδοσιακή αρχιτεκτονική της Βόρειας Ελλάδας και από τη Βυζαντινή μορφολογία: μεγάλες ξύλινες εξώθυρες, τρίλοβα παράθυρα με φεγγίτες, σαχισιά, σκεπαστό εξώστη με τοξοστοιχία. Ο κήπος περιβάλλεται από ψηλή λιθόκτιστη μάντρα. Η χειροποίητη διακόσμηση και επίπλωση του σπιτιού ήταν της επιλογής της ιδιοκτήτριας.

Σχεδιάστηκε με βάση παραδοσιακά πρότυπα και περιελάμβανε αυθεντικά κομμάτια των συλλογών έργων λαϊκής τέχνης της Χατζημιχάλη από πολλές περιοχές της Ελλάδας.

Η κατοικία εκφράζει τόσο τα ενδιαφέροντα της ιδιοκτήτριας που ήταν πρωτοπόρος στην προσπάθεια για την διάσωση και την αναβίωση της λαϊκής τέχνης όσο και τα πιστεύω του αρχιτέκτονα, πρωτεργάτη της κίνησης για μια σύγχρονη αρχιτεκτονική με αυθεντικά ελληνικό χαρακτήρα.

Η **δεύτερη τάση** συνίσταται στην προσπάθεια να υποστεί ο κλασικισμός μια κάθαρση και να εισχωρήσουν σε αυτόν νέοι ρυθμοί, οι οποίοι είναι άλλωστε πιο εύπλαστοι και μπορούν να ανταποκριθούν καλύτερα στο πνεύμα της εποχής. Εμπνεόμενος από το πνεύμα της παρισινής Beaux Arts, της οποίας άλλωστε υπήρξε φοιτητής, ο Βασίλειος Κουρεμένος (1875-1957) θα κινηθεί πάνω σε αυτόν τον άξονα και με το έργο του θα δώσει μια νέα πνοή στη δυναμική της Ελληνικής αρχιτεκτονικής. Στο βάθρο που θα δημιουργήσει για το άγαλμα της Βασίλισσας Βικτωρίας στο Δουβλίνο (το οποίο δημιούργησε δυο μόλις χρόνια μετά την αποφοίτησή του, το 1908) θα χρησιμοποιήσει έντονα μορφολογικά στοιχεία νεομπαρόκ. Σε δημιουργία του στην οδό Δ.Αεροπαγίτου, θα επιδιώξει μια αφαιρετική μορφολογία μέσω της χρησιμοποίησης της πολυχρωμίας στα μάρμαρα στη μορφολόγηση των όψεων. Στην ίδια γραμμή κινείται ο Ε.Λαζαρίδης, ο δημιουργός του μνημείου του Άγνωστου Στρατιώτη, ο οποίος θα εισάγει τον «ορθολογισμό» στην αρχιτεκτονική του, δίνοντας έμφαση σε απλουστευμένες μορφές στη χρήση των διακοσμητικών στοιχείων, κλείνοντας με αυτό τον τρόπο το μάτι στην Art Deco.

Μικρή πολυκατοικία Κουρεμένου
Διονυσίου Αεροπαγίτου 17, Αθήνα, περί το 1930
Αρχιτέκτων

Βασίλειος Κουρεμένος (1875-1957)

Η μικρή πολυκατοικία της οικογένειας Κουρεμένου αποτελεί αξιόλογη περίπτωση εναρμόνισης των συνθετικών κανόνων της παρισινής Beaux Arts με το νεωτερικό ρεύμα της Art Déco και το πνεύμα του αθηναϊκού νεοκλασικισμού. Σχεδιάστηκε γύρω στα 1930 από τον διακεκριμένο αρχιτέκτονα, καθηγητή του ΕΜΠ και ακαδημαϊκό Βασίλειο Κουρεμένο, ο οποίος ήταν απόφοιτος της école des Beaux Arts του Παρισιού.

Η πολυκατοικία βρίσκεται απέναντι στον βράχο της Ακρόπολης και αντικρύζει το αρχαίο Θέατρο του Διονύσου. Αποτελείται από ισόγειο και τρία οροφοδιαμερίσματα, που έχουν υποστεί αρκετές εσωτερικές αλλαγές. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η διαμόρφωση της μαρμαρεπένδυτης όψης, στην οποία η νεωτερικότητα και η αφαιρετική τάση της εποχής συνδυάζονται με τη συμμετρία και τις επιμέρους αναλογίες της νεοκλασικής παράδοσης. Τα εντυπωσιακότερα στοιχεία της όψης είναι η αρμονία των πολύχρωμων ορθομαρμαρώσεων, ο ανάγλυφος διάκοσμος της κύριας εισόδου και οι έντονοι χρωματισμοί των ψηφιδωτών παραστάσεων του τρίτου ορόφου, τεχνοτροπίας Art Déco.

Στην **τρίτη και τελευταία τάση** περιλαμβάνονται "οι νοοτροπίες που, εκτός από τις εκλεκτικιστικές τους επιλογές, παρέπεμπαν σε ευρωπαϊκές σχολές καθώς και σε άλλες μανιεριστικές κατευθύνσεις, συνεισφέροντας σε μια επιδερμική αντίληψη του νεωτερισμού". Πάντως, χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι αυτή ακριβώς η τάση είχε τη μεγαλύτερη απήχηση στη μεσοαστική τάξη της πρωτεύουσας. Ο Β.Γ.Τσαγρής (1882-1941) διακρίθηκε ιδιαίτερα σε αυτή την τάση και μάλιστα έγινε τόσο αναγνωρίσιμος ώστε να μιλάμε για "στυλ Τσαγρή" και να καταξιωθεί ως αρχιτέκτονας της μεσοαστικής τάξης την εποχή του μεσοπολέμου. Επηρεασμένος από τη βιεννέζικη σχολή του Otto Wagner, ο Τσαγρής δίνει μεγάλη σημασία στη λεπτομέρεια της κατασκευής, στα διακοσμητικά ή άλλα στοιχεία που συμπληρώνουν την εικόνα του κτιρίου (κτίριο ανταποκριτών ξένου τύπου, 1920-3). Άλλωστε τα μοτίβα που χρησιμοποιεί για τα μεταλλικά κάγκελα είναι πασίγνωστα και αντιγράφηκαν κατά κόρον.

Στην ίδια κατεύθυνση κινείται και ο Σωτήριος Μαγιάσης (1894-1966) ο οποίος, όντας απόφοιτος της Ecole des Beaux Arts, τείνει σε μια μάλλον εκλεκτικιστική απόδοση του Art Nouveau. Κάτι που γίνεται ιδιαίτερα εμφανές στη σύνθεση του για το ξενοδοχείο Acropol Palace, που έχει χαρακτηριστεί ως εξαιρετικό δείγμα της ευρωπαϊκής Art Nouveau. Ο Μαγιάσης αποτελεί τυπικό δείγμα δημιουργού της μεταβατικής αρχιτεκτονικής καθώς προχωρεί για το ίδιο θέμα σε διαφορετικές επιλογές (σχέδια για το κτίριο της γυναικολογικής κλινικής Λούρου). Βέβαια, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι αυτή του η ικανότητα στηρίζεται στη μεγάλη του γενική παιδεία και στη σχεδιαστική του δεινότητα που του επιτρέπει να κινείται άνετα στις αρχιτεκτονικές επιλογές. Η ευχέρεια επιλογών και δυνατότητα έκφρασης, η ικανότητα προσαρμογής πραγματώνονται μοναδικά στο πρόσωπο του Μαγιάση.

Ξενοδοχείο ACROPOL PALACE – Σ.Ι.Μαγιάσης

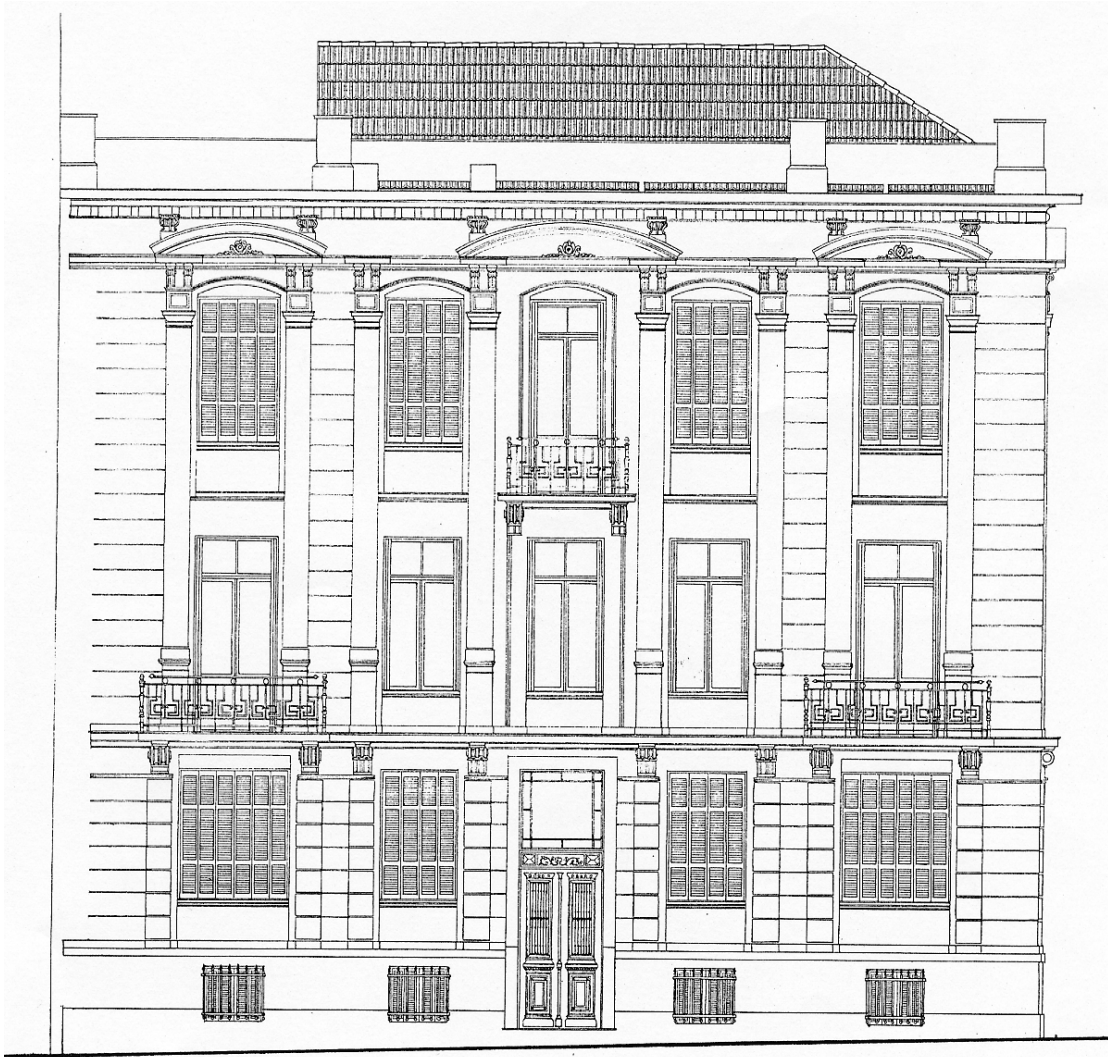
Φυσικά, είναι πρακτικά αδύνατο να αναφέρουμε όλους εκείνους τους αρχιτέκτονες, οι οποίοι το ίδιο διάστημα υπηρέτησαν με το ίδιο πάθος αυτή την αρχιτεκτονική της μετάβασης, τον εκλεκτικισμό. Μεταξύ τους βρίσκονται ο Κ. Κυριακίδης (1884-1942), ο Δ. Φωτιάδης (1894-1974) και ο Ν. Ζουμπουλίδης (1884-1962), ο οποίος μάλιστα επηρεάζεται έντονα από το κίνημα της Σχολής του Σικάγου. Ξεχωρίζει επίσης ο Α.Κριέζης, ο οποίος μετουσιώνει αρμονικά τις συνθετικές του ικανότητες με την εμπειρία του στην κατασκευή (κτίριο Καλλιμασιώτη, 1925).

Μπενάκιο Κολλέγιο – Κ. Κυριακίδης

Χαρακτηριστική πρόσοψη Εκλεκτικιστικού κτιρίου

Αλκιβιάδου 33 & Ιουλιανού 38 (σταθμός Λαρίσης)

Χαρακτηριστικό Εκλεκτικιστικό κτίριο

Μέγαρο Όθωνος Σταθάτου
Βασ. Σοφίας 31 & Ηροδότου, 1887
Αρχιτέκτων
Ernst Ziller (1837-1923)

Το εκλεκτικιστικό μέγαρο Όθωνος Σταθάτου ανήκει στα σημαντικότερα έργα της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς του Ernst Ziller. Το κτίριο κτίστηκε από τον Όθωνα Σταθάτο ο οποίος το κατοίκησε έως το 1938. Στη συνέχεια λειτούργησε για χρόνια ως πρεσβεία και σήμερα αποτελεί τη νέα πτέρυγα του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης. Η κάτοψη αποτελείται από δύο πτέρυγες που σχηματίζουν μεταξύ τους οξεία γωνία με αποτέλεσμα να προσκλύπτουν στην ένωση τους ενδιαφέροντες πολυγωνικοί και καμπύλοι χώροι που καταλήγουν σε θερμοκήπιο με γυάλινη κατασκευή στην άλλη πλευρά του άξονα της εισόδου. Στο ανυψωμένο ισόγειο στεγάζονταν οι χώροι υποδοχής, στον όροφο τα υπνοδωμάτια και στο υπόγειο βοηθητικοί χώροι. Οι όψεις έχουν αρμονικές αναλογίες και μορφολογία ιταλικής Αναγέννησης προσαρμοσμένη στο εκλεκτικιστικό πνεύμα της εποχής. Χωρίζονται σε βάση με κυφωτή λιθοδομή που αντιστοιχεί στο ημιυπόγειο, κορμό που αντιστοιχεί στο ανυψωμένο ισόγειο και τον όροφο και στέψη που αποτελείται από το γείσο και το στηθαίο. Οι όψεις έχουν ανοίγματα με μαρμαρίνους εξώστες, που είναι τοξωτά στο ισόγειο και με αετωματική στέψη στον όροφο. Το κτίριο χαρακτηρίζεται από τολμηρή πλαστικότητα στη διάταξη των όγκων. Το εντυπωσιακότερο στοιχείο είναι η σύνθεση της εισόδου η οποία τοποθετείται στον διαγώνιο άξονα. Η είσοδος περιλαμβάνει καμπύλο προστώο με αφιδωτά ανοίγματα το οποίο γίνεται εξώστης στον όροφο. Ο διαγώνιος άξονας τονίζεται και στον όροφο με προεξοχή όγκου κάθετου προς αυτόν, ο οποίος στέφεται με πηλίνα αγάλματα. Ενδιαφέρουσα είναι η αντίθεση με το βοηθητικό κτίσμα στο πίσω μέρος του κτιρίου που έχει γραφικό, ρομαντικό ύφος με διακοσμητική ξυλοδεσιά.

4. ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

4.1 Περιγραφή κτιρίου

Για το υφιστάμενο διατηρητέο εκλεκτικιστικό κτίριο επί της οδού Ίμβρου στην Κυψέλη, προβλέπεται η πλήρης ανακατασκευή και αποπεράτωση των οικοδομικών εργασιών για την διαμόρφωσή του σε ένα σύγχρονο κτίριο στο οποίο θα στεγαστεί κατάστημα της Εθνικής Τράπεζας. Το κυρίως κτίριο είναι συνολικής επιφάνειας 540μ² περίπου και αναπτύσσεται σε τρεις ορόφους (ισόγειο Α' και Β' όροφος) και υπόγειο.

• ΥΠΟΓΕΙΟ

Στο υπόγειο θα κατασκευαστούν χώροι αρχειοθέτησης με γραφείο αρχειοθηκάρου καθώς και χώρος ασφαλείας για την φύλαξη θυρίδων. Επίσης θα γίνει το κυλικείο της τράπεζας, το λεβητοστάσιο και WC.

• ΙΣΟΓΕΙΟ

Το ισόγειο αποτελείται από την κύρια είσοδο για την πρόσβαση των πελατών στην τράπεζα και τους υπόλοιπους ορόφους της και μία δευτερεύουσα αποκλειστικά για το μηχάνημα ΑΤΜ. Θα κατασκευαστούν γκισέ για την εξυπηρέτηση συναλλάγματος και δανείων, ταμεία με ηλεκτρονική αναμονή καθώς και γραφεία διευθυντή ημέρας και ασφαλείας.

• Α' ΟΡΟΦΟΣ

Ο Α' όροφος περιλαμβάνει τον ενιαίο χώρο των γραφείων των εργαζομένων και τα ξεχωριστά γραφεία του υποδιευθυντή, του διευθυντή και της γραμματείας. Το γραφείο του διευθυντή έχει διαμορφωθεί κατά τέτοιο τρόπο έτσι ώστε η είσοδος σε αυτό να είναι εφικτή μόνο από το γραφείο της γραμματείας. Επιπλέον προβλέπεται χώρος για την τοποθέτηση φωτοτυπικού μηχανήματος με πάγκους καθώς και WC.

- **Β' ΟΡΟΦΟΣ**

Τέλος ο Β' όροφος περιλαμβάνει την αίθουσα συμβουλίου της τραπέζας, την αίθουσα διαλέξεων όπου θα μπορούν να διεξάγονται και σεμινάρια, ένας ξεχωριστός χώρος με υπολογιστές για χρήση internet και WC.

Το κτίριό μας στην Οδό Ίμβρου 24 στην Κυψέλη

Αρχιτεκτονικές Λεπτομέρειες του κτιρίου μας

Αρχιτεκτονικές λεπτομέρειες

4.2 ΟΡΟΙ ΔΟΜΗΣΗΣ

- Συντελεστής Δόμησης : 3.6
- Ποσοστό Κάλυψης : 70%
- Ύψος κτιρίου : 13,70μ < Hmax

$$\text{Ε. οικ.} = 258,00 \mu^2$$

$$\text{Ε. ισογείου} = 179,85 \mu^2$$

$$\text{Ε. Α' ορόφου} = 179,85 \mu^2$$

$$\text{Ε. Β' ορόφου} = 179,85 \mu^2$$

$$\begin{aligned} \diamond \text{ Επιτρεπόμενη Δόμηση : } & 258,00 * 3,6 = 928,80 \mu^2 \\ \text{Πραγματοποιούμενη Δόμηση : } & \underline{539,55 \mu^2} < 928,80 \mu^2 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \diamond \text{ Επιτρεπόμενη Κάλυψη : } & 258,00 * 70\% = 180,60 \mu^2 \\ \text{Πραγματοποιούμενη Κάλυψη : } & \underline{179,64 \mu^2} < 180,60 \mu^2 \end{aligned}$$

Το οικόπεδο είναι άρτιο και οικοδομήσιμο σε συνεχές σύστημα

$$\text{Ε. οικ.} > 200 \mu^2$$

$$\Pi = 10,30\mu > 10\mu$$

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
ΕΠΙΣΚΕΦΕΙΤΕ ΤΟ ΔΙΚΤΥΑΚΟ ΤΟΠΟ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
www.cityofathens.gr

- ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ
- ΓΡΑΜΜΕΣ
- ΘΕΣΜΟΣ ΧΟΡΟΙ
- ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ
- ΠΡΑΣΙΝ
- ΜΗΣΙΔΩΝ
- ΣΤΟΩΝ
- ΠΕΖΟΔΡΟΜΩΝ
- ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ
- ΥΨΗ
- ΣΔ-ΙΣΧΥΟΝΤΕΣ
- ΑΡΙΘΜΟΙ ΟΙΚ. ΤΕΤΡ.
- ΔΡΟΜΟΙ

ΚΛΙΜΑΣ: 1:1.500
March 29, 2005, 21:54
ΟΙΚ. ΤΕΤΡ. : 90021
ΣΥΝΤ. ΔΟΜΗΣΗΣ : 3.6
ΦΕΚ ΣΔ : ΦΕΚ-312Δ78
ΥΨΟΣ : ΓΟΚ 85 & ΤΡΟΠ. ΓΟΚ 2000
ΧΡΗΣΙΕΣ ΓΗΣ Γ.Π.Σ.
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ :ΟΧΙ
ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ :ΟΧΙ
ΓΚΑΡΑΣ :ΦΕΚ76Α/04
ΑΡΤΙΟ :Ε=200 Π=10
ΤΡΟ 9-6-73 Ε=112.50 Π=6
ΚΑΛΥΨΗ :70% - ΣΥΝΕΧΕΣ

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΚΑΡΙΦΗΜΑ - ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΠΟΛΙΣ 2000-2004
ΑΝΑΠΤΥΞΗ - ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ - Δ.Α.Ε.Μ
www.daem.gr

Υπηρεσία - Πληροφορήση Όρων Δήμησης με email
www.cityofathens.gr

4.3 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

1. ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Κατεδαφίζεται προσεκτικά το εσωτερικό του υπάρχοντος κτιρίου διατηρώντας μόνο τις όψεις.

Οι όψεις του διατηρητέου θα υποστηριχθούν με μεταλλικά ικριώματα.

Γενικές εκσκαφές

Η γενική εκσκαφή του κτιρίου πραγματοποιείται για το υπόγειο σε βάθος -3,00 μ.

Ειδικές εκσκαφές

Λόγω της ανάγκης διατήρησης του υπάρχοντος εξωτερικού κελύφους, ειδικές εκσκαφές θα γίνουν με τη μέθοδο των ντουλαπιών όπου κρίνεται αναγκαίο.

Εκσκαφές θεμελίων

Εκσκαφές θεμελίων προβλέπονται να πραγματοποιηθούν στην θεμελίωση του ανελκυστήρα σε βάθος -3,60 μ., στην αποστράγγιση των ομβρίων , στα κανάλια αποχετεύσεως και σε μικροεργασίες.

Επιχώσεις δια προϊόντων εκσκαφών

Επιχώσεις δια προϊόντων εκσκαφών πραγματοποιούνται από τον πυθμένα εκσκαφής μέχρι της στάθμης επιστρώσεων του 3Α κάτωθεν του δαπέδου του υπογείου.

Επιχώσεις δια 3Α

Επιχώσεις δια θραυστών υλικών λατομείου (3Α) που πληρούν τις προδιαγραφές των ελληνικών κανονισμών διαστρώνονται στα υποστρώματα του κτηρίου σε πάχος 30 εκ.

Η επίχωση των χωμάτων και του 3Α θα γίνεται κατά στρώσεις 20 εκ. μετά διαβροχής και συμπίεσεως δια δονητικού οδοστρωτήρος.

Πλεονάζοντα προϊόντα των εκσκαφών απομακρύνονται από το εργοτάξιο.

ΟΠΛΙΣΜΕΝΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ

Ο οικοδομικός σκελετός του κτιρίου αποτελείται από σκυρόδεμα κατηγορίας C20/25 με οπλισμό S500s.

Ο πυθμένας των πεδίων (κολόνων, τοιχείων) διαστρώνεται με σκυρόδεμα καθαριότητας σε πάχος 10 εκ.

Με σκυρόδεμα C20/25 που πληρεί τις προδιαγραφές του Ε.Κ.Τ.Σ. διαστρώνονται όλα τα δάπεδα υπογείου και γίνεται λείανση βιομηχανικού δαπέδου. Το δάπεδο οπλίζεται με διπλή εσχάρα.

Γαρμπιλόδεμα 250 χγρ. που πληρεί τις προδιαγραφές των ελληνικών κανονισμών προβλέπεται να διαστρωθεί κάτω από το γαρμπιλομωσαϊκό, τα κεραμικά πλακίδια, το γρανίτη και όπου χρειάζεται συμπλήρωμα για να επιτευχθεί η στάθμη.

Ο ξυλότυπος θα ανταποκρίνεται πλήρως στις διαστάσεις και στις στάθμες των σχετικών σχεδίων. Τα ικριώματα θα είναι μεταλλικά (ή ξύλινα) ικανών διατομών, ούτως ώστε να μην υπάρξει κίνδυνος παραμόρφωσής τους μετά τη φόρτισή τους από το σκυρόδεμα.

Ξυλότυποι εγκιβωτισμού κατασκευάζονται για τον εγκιβωτισμό του σκυροδέματος καθαριότητας των πεδίων, των τοιχείων και των δαπέδων γενικώς.

Διαζώματα διατομής 10 x 20 εκ. και 20 x 20 εκ. επί όλων των τοίχων εκ πλινθοδομής.

Προβλέπεται ειδικός οπλισμός σύνδεσης του παλαιού κτηρίου με το νέο σκελετό οπλισμένου σκυροδέματος.

ΤΟΙΧΟΔΟΜΕΣ

Πλινθοδομές δρομικές

Με δρομικές Πλινθοδομές 1/2 πλίνθου κτίζονται οι εσωτερικοί τοίχοι όπως αναφέρονται στα σχέδια.

Πλινθοδομές μπατικές

Με μπατικές πλινθοδομές κτίζονται εσωτερικοί τοίχοι στο υπόγειο και όπου αλλού αναφέρονται.

Τα υπέρθυρα (πρέκια) θα κατασκευάζονται από μπετόν αναλογίας 350 χγρ. τσιμέντου με το σιδηρό οπλισμό που απαιτείται.

ΕΠΙΧΡΙΣΜΑΤΑ

Επιχρίσματα τριπτά μαρμαροκονίας

Όλες οι επιφάνειες των εσωτερικών τοίχων από πλινθοδομές και των σκυροδεμάτων επιχρίονται. Οι εξωτερικοί τοίχοι εκ λιθοδομών όπου είναι ορατοί επιχρίονται. Οι οροφές σε ισόγειο και Β' όροφο δεν επιχρίονται λόγω ψευδοροφών. Η οροφή σε Α' όροφο επιχρίεται, ενώ οι ορατές όψεις του κτηρίου διατηρούνται.

Τσιμεντοκονίες

Προβλέπεται η διάστρωση δια τσιμεντοκονιάματος πάχους 2,5 έως 3 εκ. αναλογίας 600 χγρ. τσιμέντου ανά μ στους χώρους των δαπέδων ασανσέρ, στο καθαρό ύψος των τοίχων αυτών, στην κάτω πλάκα Μ/Σ και στις δεξαμενές πυροσβέσεως και πετρελαίου.

Λούκια τσιμεντοκονίας

Προβλέπεται να διαστρωθούν στη βάση του κτηρίου περιμετρικά στην ένωση με το πεζοδρόμιο.

Στέψη στηθαίων

Προβλέπεται να διατηρηθούν τα υπάρχοντα.

ΕΠΙΣΤΡΩΣΕΙΣ

Γαρμπιλομωσαϊκά

Επιστρώσεις γαρμπιλομωσαϊκών στον Β' όροφο προβλέπονται να πραγματοποιηθούν κάτωθεν της μοκέτας.

Κεραμικά πλακίδια 10 x 10 εκ.

Προβλέπονται να διαστρωθούν στους τοίχους των χώρων υγιεινής του κτηρίου.

Κεραμικά πλακίδια 20 x 20 εκ.

Προβλέπονται να διαστρωθούν στο δάπεδο των χώρων υγιεινής και κουζινών του κτηρίου μέχρι ύψους 1.50 μ.

Βιομηχανικό δάπεδο

Διαστρώνεται στο υπόγειο εκτός των τμημάτων που γίνεται τσιμεντοκονία.

Δάπεδα εκ μαρμάρου 2 εκ.

Δάπεδα μαρμάρινα προβλέπονται να διαστρωθούν στους χώρους πλατύσκαλων προθαλάμων κλιμάκων, καθώς και στο χώρο της κύριας εισόδου.

Ορθομαρμαρώσεις

Ορθομαρμαρώσεις προβλέπονται έμπροσθεν των ανελκυστήρων σε όλους τους ορόφους και στο υπόγειο.

Περιθώρια μαρμάρινα

Προβλέπονται στους χώρους όπου διαστρώνονται μάρμαρα.

Βαθμίδες εκ μαρμάρου

Προβλέπεται σε όλες τις κλίμακες του κτιρίου, επίσης και σκαλομέρια στους ανωτέρω χώρους.

Ποδιές παραθύρων εκ μαρμάρου

Προβλέπεται σε όλα τα παράθυρα του κυρίως κτιρίου.

Κατώφλια επιστρώσεων

Προβλέπονται να τοποθετηθούν κάτω από τις εσωτερικές πόρτες

στους χώρους υγιεινής.

Σοβατεπιά

Τα σοβατεπιά θα κατασκευασθούν από υλικό ανάλογο του πατώματος.

ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ

Θύρες μεταλλικής επένδυσης (πυράντοχες) μονόφυλλες ή δίφυλλες θα τοποθετηθούν στο χώρο του κλιμακοστασίου και στο υπόγειο προς δημιουργία πυροδιαμερισμάτων.

Θύρα πρεσσαριστή διπλή παλινδρομική θα τοποθετηθεί στον Α' όροφο στην κουζίνα.

Θυρόφυλλα πρεσσαριστά 45 χιλ. θα τοποθετηθούν στο κτίριο όπου προβλέπεται από το αρχιτεκτονικό σχέδιο.

Θυρόφυλλα πρεσσαριστά 37 χιλ. με φορμάικα, θα τοποθετηθούν στους χώρους υγιεινής.

Σταθερές σιδηρές κάσες, θα τοποθετηθούν όπου προβλέπονται θύρες πυράντοχες.

Ξύλινες κάσες, θα τοποθετηθούν όπου προβλέπονται ξύλινα κουφώματα. Το πάχος των κασών για τους δρομικούς τοίχους θα είναι 5 x 12 εκ.

Υαλόθυρες ανοιγόμενες τοποθετούνται στο Β' όροφο του κτηρίου.

Κινητά χωρίσματα με γυψοσανίδες, τοποθετούνται στο Β' όροφο στην αίθουσα προβολών και διαλέξεων σύμφωνα με τα σχέδια.

Τα εξωτερικά κουφώματα θα κατασκευασθούν ξύλινα ταμπλαδωτά ως τα υπάρχοντα στο διατηρητέο.

ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

Κιγκλιδώματα με χειρολισθήρες 3" προβλέπεται να τοποθετηθούν στην κύρια κλίμακα.

Μεταλλικές κατασκευές εν γένει προβλέπονται σε διάφορες

μικροκατασκευές.

Εσχάρα μεταλλική καναλιών. Εσχάρες προβλέπεται να τοποθετηθούν για την αποστράγγιση των ομβρίων.

Μεταλλική κατασκευή φαναριών κλίμακος. Προβλέπεται η μεταλλική κατασκευή καλύψεως του φαναριού της κλίμακας για την στήριξη του κιγκλιδώματος.

Ο εξοπλισμός των κουζινών, θα είναι από ανοξείδωτο μέταλλο (INOX).

ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΙ

Πλαστικά άνευ προετοιμασίας κατασκευάζονται στο υπόγειο του κτιρίου.

Πλαστικά σπατουλαριστά κατασκευάζονται στο ισόγειο και στους ορόφους.

Προβλέπεται ο χρωματισμός όλων των εξωτερικών επιφανειών κτιρίου με ακρυλικά χρώματα.

Ελαιοχρώματα σιδηρών επιφανειών σπατουλαριστά με ντούκο: προβλέπονται να χρωματισθούν οι μεταλλικές κάσες, οι θύρες πυρασφάλειας, οι σιδηρές θύρες διπλής επενδύσεως και η μεταλλική κατασκευή του φαναριού της κλίμακος.

Βαφή υδροροών και κιγκλιδωμάτων σωληνωτών διαφόρων διατομών: χροματίζονται με ντουκόχρωμα.

ΕΡΜΑΡΙΑ

Ερμάρια εντοιχισμένα θα τοποθετηθούν για τους πίνακες ΔΕΗ (σε όλους τους ορόφους).

Ερμάρια χωρισμάτων, θα τοποθετηθούν όπως προβλέπονται στα σχέδια σε όλους τους ορόφους του κτιρίου.

Σκιάδια (κουρτίνες) Vertical Blinds, θα τοποθετηθούν όπισθεν όλων των ανοιγμάτων (εκτός θυρών) στο κτίριο.

Πάγκοι και ερμάρια ταμείου θα τοποθετηθούν στο ισόγειο

σύμφωνα με τα σχέδια.

ΥΑΛΟΠΙΝΑΚΕΣ

Υαλοπίνακες διπλοί SILVER 558 , θα τοποθετηθούν εφ' όλων των υαλοστασίων.

Καθρέπτες, τοποθετούνται πάνω από τους νιπτήρες στους χώρους υγιεινής.

ΨΕΥΔΟΡΟΦΕΣ

Ψευδοροφές από νεβρομετάλ προβλέπονται να κατασκευασθούν.

Ψευδοροφές από μεταλλικές λωρίδες 25 εκ., τοποθετούνται στους χώρους υγιεινής και στην κουζίνα.

Ψευδοροφές από πλάκες ορυκτών ινών: Τοποθετούνται στο ισόγειο και στον Β' όροφο του κτηρίου εκτός από την κουζίνα, τους χώρους προσωπικού και τους χώρους υγιεινής.

Πηχάκι απολήξεως ψευδοροφών, τοποθετείται γύρω από τις ψευδοροφές.

Γυψοσανίδες επίπεδοι 12,5 χιλ., τοποθετούνται στην όψη των πυροσβεστικών φωλεών

ΜΟΝΩΣΕΙΣ

Ασφαλτική μόνωση τοιχίων διαστρώνεται στην εξωτερική πλευρά των τοιχίων του υπογείου σε δύο στρώσεις το ασφαλτικό υλικό θα είναι της εγκρίσεως της επιβλέψεως.

Στεγάνωση εσωτερικών επιφανειών δεξαμενών.

Δεξαμενή πετρελαίου: γίνεται στεγάνωση του δαπέδου και των τοιχωμάτων μέχρι ύψους 60 εκ.

Ασφαλτικό βερνίκι, διαστρώνεται στη μόνωση του δώματος.

Μόνωση δια πλακών STYROFOAM 5 εκ.: τοποθετούνται επί των δοκών, ποδιών, παραθύρων όλων των ορόφων και όπισθεν των τοιχίων.

Γεωύφασμα , τοποθετείται στην εξωτερική πλευρά των τοιχίων του υπογείου.

ΚΛΕΙΔΑΡΙΕΣ - ΠΟΜΟΛΑ

Σε όλες τις εξωτερικές και εσωτερικές πόρτες θα τοποθετηθούν κλειδαριές χωνευτές με χειρολαβές (πόμολα) και επιστόμια. Στη συρόμενη πόρτα του Β' ορόφου θα τοποθετηθούν χούφτες με ενσωματωμένες κλειδαριές και μαγνήτες.

Όλα τα ερμάρια θα εφοδιαστούν με πόμολα.
Ελαιουδραυλική σούστα θα τοποθετηθεί στις κύριες εξώθυρες.

ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ - ΜΠΑΤΑΡΙΕΣ

Στα W.C. θα τοποθετηθούν λευκά είδη υγιεινής.
Όλες οι μπαταρίες θα είναι IDEAL STANDARD.

ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ

Ο ανελκυστήρας θα κατασκευασθεί βάσει της Η/Μ μελέτης. Το σύστημα λειτουργίας του θα είναι υδραυλικό (τηλεσκοπικό). Οι πόρτες των ανελκυστήρων θα είναι ανοξείδωτες συρόμενες.

ΥΔΡΑΥΛΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ - ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ

Όλες οι υδραυλικές εγκαταστάσεις και οι αποχετεύσεις θα κατασκευασθούν βάσει της μηχανολογικής μελέτης.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΘΕΡΜΑΝΣΗ

Η κεντρική θέρμανση θα κατασκευασθεί σύμφωνα με τη μηχανολογική μελέτη.

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ - ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Θα κατασκευασθεί βάσει της Η/Μ μελέτης.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΟΨΗ

Εξωτερική όψη θα επισκευασθεί με ιδιαίτερη προσοχή ώστε να διατηρηθεί η υπάρχουσα μορφή της.

4.4 ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

Όλα τα υλικά των κάθε είδους κατασκευών προβλέπονται άριστης ποιότητας και διαλογής, αναγνωρισμένων και καθιερωμένων ελληνικών, κατά κανόνα εργοστασίων ή άλλων παραγωγής ή και ευρωπαϊκών, στις περιπτώσεις που το καθορίζει η μελέτη ή το απαιτεί η ακριβή και έντεχνη εφαρμογή της.

Η Υπηρεσία με τα αρμόδια όργανα της δικαιούται να απορρίψει ασυζητητί κάθε υλικό που η ποιότητα του δεν ανταποκρίνεται στο πνεύμα της παρούσας και γενικότερης μελέτης.

Κάθε εργασία θα εκτελείται από έμπειρους και ειδικευμένους εργατοτεχνίτες, σύμφωνα με τους κανόνες της τέχνης και της τεχνικής ώστε το τελικό αποτέλεσμα να είναι δομικά λειτουργικό και αισθητικά άρτιο.

Όπου στην μελέτη προβλέπεται σκυρόδεμα και οπλισμός ανώτερης κατηγορίας, από τα αναφερόμενα στην τεχνική περιγραφή, ισχύουν τα προβλεπόμενα από την μελέτη

5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ◆ «Ιστορία της Αρχιτεκτονικής» – Ρόμπερτ Φυρνώ Τζόρνταν.
- ◆ «Η Αρχιτεκτονική της Μετάβασης στην Αθήνα του μεσοπολέμου» - Νίκος Θ. Χολέβας.
- ◆ «Αρχιτεκτονικοί θυσαυροί της Γης» – ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΡΣΕΝΙΔΗ.
- ◆ «Ιστορία της Δυτικής Αρχιτεκτονικής» – Bill Risebero.
- ◆ «Νεοελληνική Αρχιτεκτονική» - Φιλίππιδης Δ.
- ◆ «Όψεις Αθηναϊκών σπιτιών» – ΚΤΙΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.
- ◆ «Επίδραση Κοινωνικών Παραγόντων στην Αρχιτεκτονική ανά τους Αιώνες» - Βαρνάς Φαίδων.
- ◆ «Επίτομη Ιστορία της Αρχιτεκτονικής» - Γεώργιος Π. Λάββας.
- ◆ «A History of Architecture» - Sir Banister Fletcher.
- ◆ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «Ύλη & Κτίριο» τεύχοι : 52 και 55 Φάκελος : Αποκατάσταση νεοκλασσικών και διατηρητέων.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΤΟ INTERNET

www.Haef/oldathens.gr
www.ntua.gr
www.spitia.gr
www.greatbuildings.com
www.tee.gr
www.bc.edu
www.architecture.about.com

6. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Με την ολοκλήρωση της πτυχιακής εργασίας θέλουμε να ευχαριστήσουμε πολύ τον καθηγητή μας κο Γεωργιάννη Βασίλειο για την πολύτιμη βοήθειά του καθ'ολη την διάρκεια αυτής.

Οι γνώσεις που αποκομίσαμε στην προσπάθειά μας να ανακατασκευάσουμε θεωρητικά ένα διατηρητέο κτίριο, έτσι ώστε να καλύπτει τις ανάγκες μιας σύγχρονης τράπεζας, είναι σημαντικές και σίγουρα θα μας φανούν χρήσιμες στην μελλοντική επαγγελματική μας καριέρα.